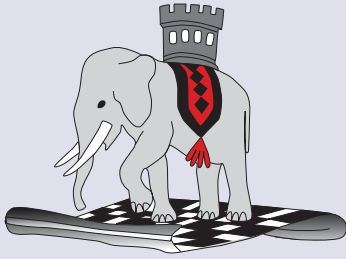

SUOMEN SHAKKI

VITALI KUNIN
VOITTI HEART OF FINLANDIN

POHJOISMAIDEN MESTARUUS
TANSKAAN

SHAKKIKOULUKUNTIA
— ONKO NIITÄ?

SUOMEN SHAKKI

SISÄLLYS 6 / 2009

Heart of Finland s. 4

J. P. Pulkkinen s. 16

Weserin rannoilta s. 22

Näitä koulukuntia s. 26

Pääkirjoitus	3
Heart of Finland	4
Villa de Benasque	10
Pohjoismaiden mestaruus	12
Sisilialaisen puolustuksen Paulsenin muunnelma	15
Kuka?: Täysiveristä draamaa	16
Suomen Shakki 40 v. sitten	17
Eino Leino -turnaus	18
Kemin turnaus	21
Weserin rannoilta	22
Shakkivisa	24
Kombit	25
Bent Larsen: Näitä koulukuntia	26
Avausteorian pyörteisä: Hyökkäysase ranskalaista vastaan	30
Kuukauden analyysi: Hübner	33
Vanhaa ja uutta kirjoista ja verkosta: Joitakin turnauskirjalklassikoita	38
Shakkiperinteen keräys	41
Tehtäväshakki	42
Kirja-arvosteluja	44
Dilemma shakkilaudalla	46
Ratkaisuja	46
Kilpailukutsuja	47
SKSL tiedottaa	48

PÄÄTOIMITTAJA Marko Tauriainen, Väinämöisenkatu 36 B 31, 33540 Tampere, 050 5813500, marko.tauriainen@suomenshakki.fi www.shakkihistoria.blogspot.com
TOIMITUSNEUVOSTO Petteri Paronen pj., Johanna Paasikangas-Tella, Toivo Pudas, Pekka Sairanen, Osmo Särkilähti ja Henry Tanner

JULKAISIJA Suomen Keskushakkiliitto ry KUSTANTAJA Suomen Shakkikustannus Oy PAINOPAIKKA Sälekarin Kirjapaino Oy, Somero ISSN 0355-8096

SUOMEN SHAKKI ilmestyy kahdeksan kertaa vuodessa TILAUSHINNAT 2009 kotimaahan 40€, ulkomaille 55€, irtonumero 5,50€ PANKKIYHTEYS Suomen Shakkikustannus Oy, Nordea 106430-204938 ILMOITUSHINNAT 2009 1/1 sivu 400€, 1/2 sivu 250€, 1/4 sivu 150€, 1/6 sivu 120€ Toistoalennus 30%, vuosialennus 50% Hintoihin lisätään alv 22%
Ilmoitusten hankintapalkkio 30% SEURAAVA LEHTI ILMESTYY MARRASKUUN ALUSSA. AINEISTO PÄÄTOIMITTAJALLE 11. LOKAKUUTA 2009 MENNESSÄ.

KUVA MARKO TAURAINEN

Teksti: Tommi Franssila
Pelit: Tommi Luukkonen

Heart of Finland

Hyvät fasilitteetit

Järjestyksessä 19:s Heart of Finland -shakkiturnaus järjestettiin 7.–12.7. Jyväskylän Ammattikorkeakoulun pääkampuksen ravintolasalissa. Turnauspaikka, joka sijaitsee kävelymatkan päässä kaupungin keskustasta, on avara ja valoisa. Siellä on shakkiväen hyvä liikkuva, hengittävä, pelata ja jutustella kollegoiden kanssa. Olemme perinteisesti pitäneet tärkeänä, että turnauspaikka on laadukas ja sinne on kaikkien helppo tulla.

Myös kesähotelli Amis, jonka kanssa HoF-organisaatio on tehnyt yhteistyötä jo useamman vuoden ajan, sijaitsee aivan JAMK:n pääkampuksen kulman takana. Hyvät fasilitteetit mahdollistivat omalta osaltaan jälleen kerran onnistuneen shakkifestivaalin keskisuomalaisessa kesässä.

Turnausajankohta sijoitettiin hukan aikaisemmaksi kuin edellisinä vuosina. Perusteina oli, että uusi ajankohta sopii paremmin kotimaiseen turnauskalenteriin ja synkronoituu hienosti kulttuuritapahtuma Jyväskylän Kesän kanssa. Myös ne pelaajat,

jotka halusivat pelata kesällä oikein intensiivisesti shakkia, hyötyivät tästä ajankohtamuutoksesta, sillä Heart of Finland alkoi lähes välittömästi Naantalien perinteikkään kesäturnauksen jälkeen. Yksinkertainen mittari uuden ajankohdan sopivuudelle on pelaajamäärä, ja kun se kasvoi edellisestä vuodesta, niin järjestäjät voivat olla tyytyväisiä tehtyyn muutokseen. Myös ensi vuonna turnaus ajoittuu samalle heinäkuun toiselle viikolle.

Heart of Finland on vakiinnuttanut asemansa tärkeimpänä kansainvälisenä shakkitapahtumana Suomessa. Suomalainen shakkiväki tämän on ymmärtänyt jo vuosikausia, mutta tänä vuonna turnausorganisaatiota yhteistoiminta-ajatuksissa lähestyivät myös kansainväliset shakkiportaalit, eurooppalainen monikansallinen *chessdom.com* ja ruotsalainen *schacksnack.se*. Tämä todistaa myös turnauksen saamaa kansainvälistä arvostusta.

Järjestäjäorganisaation näkökulmaa

Aika moni on kysellyt Heart of Finland -tyyppisen kansainvälisen shak-

kiturnauksen järjestämiseen liittyvistä asioista. Eihän tuo mitään salatiedettä ole, ja mielelläni minä ja varmasti muutkin HoF-järjestäjät asioista keskustelemme kiinnostuneiden kanssa.

Kansainvälisen shakkiturnauksen järjestäminen on aikamoinen projekti. Vaikka Heart of Finland on jo kohtalaisen perinteikkäs turnaus, niin joka vuosi on erilainen ja uusia asioita täytyy ottaa huomioon. Turnausjärjestelyt aloitetaan yleensä alkusyksystä organisoitumalla ja päättämällä aikataulusta ja pelipaikasta. Markkinointi ja neuvottelut yhteistyökumppaneiden kanssa ovat syksyn ja talven tärkeimpiä tehtäviä. Keväällä ja alkukesästä sitten toiminta painottuu yhteydenpitoon ja neuvotteluihin pelaajien kanssa sekä turnausjärjestelyiden hienosäätöön.

Internet ja varsinkin turnauksen oma toimiva web-sivusto ovat tärkeitä markkinointikanavia. Turnauskutsu tulisi saada kansainvälisiin ja kotimaiseen turnauskalentereihin tietysti mahdollisimman nopeasti ja oikeastaan edellytyksenä tälle ovat

turnauksen omat kotisivut, mihin sitten linkki turnaukalerista voidaan osoittaa. Viimeistään puoli vuotta ennen turnauksen alkua web-sivusto pitäisi olla valmiina, että varsinkin ulkomailta turnaamaan tulevat shakinpelaajat saavat pohjaa matkasuunnitelmilleen.

Elinkeinoelämän kanssa neuvotteluissa henkilökohtaiset suhteet ovat avainasemassa. Ainakin vielä shakkiturnausta on vaikea myydä uutena näkyvyyttä lisäävänä markkinointipaikkana tuntemattomille yritysjohtajille. Jysärin organisaatiossa on onneksemme elinkeinoelämälle sen verran tuttuja ihmisiä, että ensi vuoden turnaus on juhlallisesti 20:s. Ilman yrityssponsorointia tällaista turnausta ei saa taloudellisesti kannattavasti järjestetyksi. Karkeasti laskeskellen osanottomaksuilla saadaan katetuksi pelipaikan vuokra ja suurin osa palkinnoista. Kutsuttujen tittelipelaajien päivärahat ja majotuskustannukset täytyy sitten pystyä kattamaan sponsorituloista.

Kevään ja kesän aikana turnausjärjestelyt painottuvat käytännön hienosäätöasioihin ja erityisesti yhteydenpitoon ja neuvotteluihin pelaajien ja kutsupelaajien kanssa. Joka vuosi muuten tulee kyselyjä ja henki-

lökohtaisia kutsupyynnöitä kohtalaiseksoottisista maista, tänä vuonna esimerkiksi Irakista, Bangladeshista ja Nigeriasta.

Tämänvuotisessa Heart of Finland -turnauksessa turnausjohtajan tehtävät hoiti Olavi Niemi, joka suoriutui tehtävästään kiittävästi. Samoin teki tuomarin tehtäviä jälleen hoitanut Mikko Markkula. Mikko hoiti myös kärkipöytien live-lähetykset internetiin. Suurin osa turnauksessa käytetyistä pelivälineistä tuli myös Mikolta. Tärkeä ilmapiirin luoja shakkiturnauksessa on laadukas, toimiva ja viihtyisä kahvio. Cafe Nusbaumin

KUVA MARKO TAUJAINEN

isäntänä toimi tänä vuonna Markku Raitanen. Kahviossa olikin mukava pistäytyä silloin tällöin pelien lomassa. Markun ehtymättömästä kaskuvarastosta riitti kannustuksen sanoja ja huumoria kaikille vähintäänkin riittävästi. Erikoisuutena Cafe Nusbaumissa oli nähtävissä ja luettavissa Niina Koskelan esikoisromaani, josta otteita innokkaasti joskus myös ääneen luettiin.

Pelaajaprofileja

Tänä vuonna HoFin osallistujajattaras oli erityisen mielenkiintoinen. Keskikesän kiesijuhlaan saavuttiin ensinnäkin kiittävästi kautta maan ja lisäksi mukana oli kaiken kaikkiaan yhdeksän kansallisuuden edustajia. Vahvuuslukulistan kärjeksi ja ennakkosuosikiksi listattiin 25-vuotias, saksalaistunut venäläissuurmestari Vitali Kunin. Kunin syntyi Moskovassa vuonna 1983 ja oppi siirrot neljävuotiaana isältään. Vuonna 2001 perhe muutti Darmstadtin Saksaan, ja Vitali edustaa nykyään Saksaa. Hillitty ja kohteliaasti käyttäytyvä suurmestari vastasi, kun

Turnausvoittaja Vitali Kuninin tyyni olemus saattoi harhauttaa vastustajia.

KUVA CALLE ERLANDSSON

KUVA CALLE ERLANDSSON

KUVA CALLE ERLANDSSON

Yrjö Rantanen

Pohjoismaiden mestaruusturnaus Kööpenhaminassa

Kun minulta tiedusteltiin, olinko kiinnostunut pelaamaan PM-turnauksessa, olin aika yllättynyt. Ilmeni, ettei paremmista pelaajista kukaan halunnut lähteä, ja kyllähän minä olin kiinnostunut, vaikka huonosti menneestä Heart of Finlandista jäi vain viikko aikaa palautumiseen.

Tuolloin nimittäin luulin, että pelattaisiin oikea, suljettu turnaus, mutta kysymyksessä olikin vain avoimen Poliitken Cup -turnauksen yhteydessä pelattava kilpailu. Ehkä näin Pohjoismaiden mestaruus on ratkaistu jo iät ajat, mutta edellisen kerran itse olin mukana joskus historian hämärässä.

Koska olin melko alas rankattu, ja kun vielä alkukierroksilla peli oli tukkoista (yksi ajanylityskin tasa-asemassa), en päässyt ollenkaan seuraamaan kärkimiesten pelejä.

Pelinäytteitä

Tuntuu aika hassulta, että vaikka olin mukana turnauksessa, en seurannut kärkipään pelejä ollenkaan. Paljon paremmin olisin siihen pystynyt kotona netin kautta. Toki näitä kovia pelaajia sentään näki ruokailussa, mutta täytyy tunnustaa, että en edes tuntenut heitä kaikkia ulkonäöltä.

Parhaana pohjoismaalaisena mestaruuden voitti isäntämaan Peter Heine Nielsen. Kahdeksannella kierroksella hän paketoi tehokkaasti maanmiehensä Jens Ove Fries-Nielsenin.

Benoni

Peter Heine Nielsen (2680)

Jens Ove Fries-Nielsen (2439)

1.d4 c5 2.d5 g6 3.e4 ♘g7 4.c4 d6 5.♙d3 e6 6.h3 ♗e7 7.♗f3 0-0

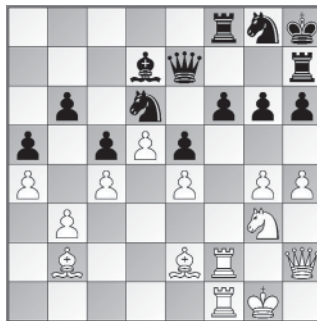
8.♗c3 ♗a6 9.0-0 ♗c7 10.a4 h6 11.♙d2 e5 12.♖c1 ♗h7 13.♗h2 ♗g8 14.f4 exf4 15.♙xf4 ♖e7 16.♗f3 ♙d7 17.♖e1

17...♙e5!?

Musta luopuu lähettiparistaan ja yrittää sulkea pelin täysin. Melko hyvin hän siinä onnistuu, mutta ei liene mukavaa vain odotella ilman edes toivoa vastapelistä.

18.♗xe5 dxe5 19.♙e3 a5 20.♖f3 b6 21.♖f2 ♗g7 22.♖f1 f6 23.b3 ♗e8 24.♗e2 ♖c8 25.g4 ♗d6 26.♗g3 ♗f7 27.♖h2 ♗d6 28.♙e2 ♖f7 29.♖3f2 ♖cf8 30.♙c1 ♗h8 31.h4 ♖h7 32.♙b2

32...g5?

Mikähän säikäytti mustan niin, että hän näin romahdutti asemansa? Eihän valkea vielä uhannut g5-läpimurtoa, mikä lienee ainoa keino mustan aseman murtamiseksi. Jos nimittäin valkea pelaisi h5, vastaisi musta luonnollisesti g5, jolloin asema avautuisi vain uhrauksilla. Jos musta olisi vain odotellut, g5-läpimurron toteuttaminen olisi pitkän tien takana. Valkea voisi tällöin sijoitella nappulansa esimerkiksi ♗d3, ♙g2 ja ♖g3, jolloin g5 olisi ilmassa. Pelissä valkean tehtävä on helpompi.

33.♖h1 ♖ff7 34.♗h5 ♙c8 35.♖h2 ♙d7 36.♖ff2 ♙c8 37.♗f1 ♙d7 38.♗e1 ♖e8 39.♖f3 ♖e7 40.♙d3 gxf4 41.♖h3 ♖f8 42.♖xf4 ♙e8 43.♗g3 ♙g6 44.♗f5 ♙xf5 45.gxf5 ♗f7 46.♙e2 ♗g5 47.♙h5 ♗g7 48.♙c1 ♖h8 49.♖fg2 ♖d8 50.♙f3 ♖d6 51.♙xg5 fxf5 52.♖xg5+ ♖xg5 53.♖g2 ♖g6 54.♖xg5 ♖xg5 55.♖h2 ♗f6 56.d6 ♖h7 57.♖d2 1-0

Ykkössijoitettu Vladimir Malahov pelasi varmaan tyyliin, ja hän pääsi viimeiselle kierrokselle puolen pisteen johdossa tehtyään valkeilla 10 siirron remissin intialaista Parimarjan Negiä vastaan edellisellä kierroksella. Hän uskoi kaikesti pitävänsä remissin viimeisessä pelissään Boris Avruhia vastaan, mutta toisin kävi: Avruh sai aikaan komean hyökkäyksen ja nousi jakamaan turnausvoittoa Negin kanssa. Avruh tuntuu olevan lujahermoinen pelaaja, sillä elokuun puolivälissä Zürichissä päättyneessä avoimessa turnauksessa hän voitti viimeisellä kierroksella mustilla itsensä Aleksandr Morozevitšin ja jakoi turnausvoittoa.

Täysiveristä draamaa

– Luulenpa että kun isälteni valkeni ettei minulla ja työkaluilla ollut yhteistä tulevaisuutta, hän opetti minulle shakin.

Näin pohtii YLE Kulttuurin tuottaja J. P. Pulkkinen ensi kosketustaan kuningaspeliin, mutta varoittaa samalla tulkinnan jälkikäteisytydestä, siitä miten nykyinen toimittaja ja kirjailija asian ymmärtää:

– Todennäköisesti vasaran ja ruuvimeisselin kanssa koettu katastrofi tapahtui paljon aikaisemmin kuin shakkiin tutustuminen, mutta muistissani ne ovat yhtä suurta jatkumoa.

Shakki oli aluksi tammen vaikeampi versio, jossa piti muistaa nappuloiden toisistaan poikkeava liike. Isän voittaminen ei onnistunut, mutta harrastus jatkui Vantaan yhteiskoulussa, jossa Pulkkinen luokkatovereita olivat mm. tulevat mestarit Markku Henttinen ja Martti Laurén. Koulun shakkikerhoa veti historiaa opettanut Leo Suuronen, jonka v. 1959 syntyneet suojatit voittivat koulujoukkueiden Suomen mestaruuden ja kävivät kilpailemassa ulkomaillaakin.

– Leksan tunteista pidin, mutta shakkikerhossa en käynyt, mikä tietenkin oli virhe. Sellaiset lajit kuin shakki ja jalkapallo kannattaa aloittaa varhain, jotta perusasiat ja strategisen ajattelun saa tatuoitua muistiinsa.

Intohimoisena jalkapallon ystävänäkin tunnettu Pulkkinen ei liioin liittynyt futsisseuraan vaan alkoi keräillä rock-levyjä, ja oli myöhemmin perustamassa Pää- ja Keba-yhtyeitä:

– Sellaista renessanssineroa ei kaveripiiristä löytynyt, joka olisi ollut pätevä niin musiikissa, shakissa kuin jalkapallossakin. Jokin oli valittava, ja vaaka kallistui musiikkiin, joka sitten sulautui osaksi kirjallisuudenopiskelua ja elokuvaharrastusta.

Pulkkinen valmistui maisteriksi ja aloitti Yleisradiossa 90-luvulle tultaessa. Shakki ei kuitenkaan jättänyt rauhaan, vaan nousi pintaan nettishakin myötä. Nyt hänellä on *Chessworld.netissä* käynnissä kymmenisen peliä ja kotona lauta jatkuvasti esillä vaimon kanssa pelailua varten. Palloakin tulee potkittua ikämiesfutiksen merkeissä peräti neljässä joukkueessa.

– Voi helposti ajatella, että tämä myöhempi herääminen paikkaa nuoruuden valintoja, eikä se ihan huono tulkinta olekaan. Tässä on kuitenkin omat vie-

hättävät ja epäanalyttiset piirteensä. En koskaan opi tai opettele avauksia ja strategioita niin kuin en osaa vertailla jalkapallotaktikoidenkaan (4–4–2 vai 4–3–3?) hyviä ja huonoja puolua.

Pulkkinen intoutuu kuitenkin analysoimaan vihreän veran shakin ja 64 ruudun taiteen yhtäläisyyksiä:

– Peli on hidasta tai nopeaa, siinä on sommitteluja ja muotoja, uhrauksia ja yllätyksiä, riskejä ja varmisteluja, se on puhdasveristä draamaa. Läheti iskee piilosta kuin Filippo Inzaghi, hevonen paiskii töitä kulmikkaasti Gennaro Gattuson tavoin, kuningatar hallitsee näyttämöä kuin ”keisari” Beckenbauer, eteentyönnetty sotilas kasvaa pituutta kuin Paul Scholes, torni siivoaa kaisaansa Sami Hyypiän lailla.

Shakista voi nauttia monin tavoin, eikä kaikille tietysti sovikaan jännitteinen kilpaileminen. Pulkkinenkin, rockmuusikko ja kokenut radiotoimittaja, kertoo pelaavansa mieluiten hiljaiseen, joko vaimon kanssa tai netissä ruhtinaallisin miettimisajoin.

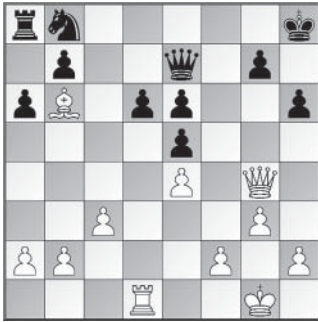
– Nuoruuden laiminlyönnit aiheuttavat kaiketi sen, että pelaan mieluiten tutussa ympäristössä tuttujen vastustajien kanssa. Tarkkailevien tai vieraiden silmien edessä pelaaminen tuntuu esiintymiseltä, yhtä rankalta kuin puheen tai

BENT LARSEN

Näitä koulukuntia

Mikä on ”shakkikoulukunta”? Siinä voisi olla kyse johtavien pelaajien tyylin tietyistä tunnusmerkeistä? Tai heidän harjoittelutavoistaan? Onko olemassa tanskalainen gambiittikoulukunta? Entä marxilainen shakkikäsitys?

Mikä on valkean vahvin siirto – aivan konkreettisesti?

Monet ovat ehdottaneet minulle tätä aihetta, etenkin ”venäläisen” tai ”neuvostoliittolaisen shakkikoulukunnan” osalta. Mielipiteeni on kuitenkin ollut tiedossa jo vuosien ajan: sellaista koulukuntaa ei ole olemassa! Sitä vastoin voidaan hyvin puhua ”tanskalaisesta koulukunnasta”, jonka suurena nimenä on latvialainen Nimzowitsch. Kenties voimme lukea siihen myös Botvinkin...

Mistä alkaisimmekaan? Vuoden 1930 tienoilla kirjoitettiin jonkin verran ”tieteellisestä koulukunnasta”, jonka johtavia edustajia olivat Euwe ja Kashdan. Siinä saattoi hyvinkin olla perää, ainakaan ko. pelaajat eivät olleet korostetun ”hypermoderneja”. Ei sitä ollut Aljehinkaan. Hän halusi ehdottomasti kieltäytyä moisesta leimasta!

Aljehin toi toki avaukset 1.e4 Rf6 ja 1.d4 Rf6 2.c4 e6 3.Rf3 c5 4.d5 b5!? kansainväliseen mestari-

käytäntöön, mutta hän saa kiittää siitä moskovalaismestareita Kljatskonia ja Blumenfeldia.

Vuosia myöhemmin Hein Donner totesi:

– Mistä nostan hattua Euwelle ovat nämä nimzointialaiset joissa valkea pelaa 4.Dc2 eikä ehdi linnoituttua kuin jossakin 19. tai 26. siirron tietämillä.

Euwen (s. 1901) ja Donnerin (s. 1927) välillä oli erittäin suuri ero. Porvari vastaan boheemi. Avausteoreetikko vastaan laiska tutkija. Ja niin edelleen. Mutta tähän pidetään suorastaan normaalina! Yhden pelaajan hallitessa maataan seuraava sukupolvi tietenkin kapinoi. Se on tervettä!

Tämä kenties selittää osaltaan sen, miksi kansallisilla shakkikoulukunnilla on taipumus jäädä lyhytikäisiksi!

Mitäpä sanoisimme ammoin eläneestä Philidorista? Loiko hän

”ranskalaisen koulukunnan”? En ole sitä mieltä, eikä sellaista kai kukaan väitäkään. Seuraava suuri ranskalaisnimi tuli paljon myöhemmin, Labourdonnais, eikä hänkään väittänyt sotilaan olevan pelin ”sielu”. Philidorin aikana oli kuitenkin Italiassa Modenan koulukunta, jolla on kerrottu olleen paljon tasapainoisempi shakkinäkemys, miltei ”modernin” asemapelin kaltainen.

Siitä tiedän hyvin vähän. Muutama Pariisiin ja Modenan välillä käyty kirjepeli olisi ollut mielenkiintoinen, mutta tämä on tietenkin pelkkää haaveilua.

1800-luvulla on erilaisia shakkikeskuksia. Pariisi, Lontoo, Berliini, Budapest, Wien (1900-luvun alussa aletaan kuitenkin väittää, että tämä Wienerschule on remissikoulukunta).

Venäläiset olivat tietenkin mukana. Kun Staunton lähettää kutsuja Lontooseen 1851, sellaisen saa myös suomalais-venäläinen Jänisch. Hän lähteekin matkaan, mutta tulee perille myöhässä eikä voi osallistua turnaukseen. Ja Stauntonin suunnitelmat maailmanjärjestön luomisesta vaipuvat unholaan.

Mihin Jänischin maine perustui? Hän oli oleskellut jonkin aikaa Pariisissa! Ja julkaissut teoriakirjan vuonna 1842!

Mikäli peli Mölleström–From olisi käyty vuonna 1850 eikä 1862, olisi Martin Severin From todennäköisesti saanut kutsun Lontooseen yhden ainoan siirron ansiosta: 1.f4 e5!

François-André Da...

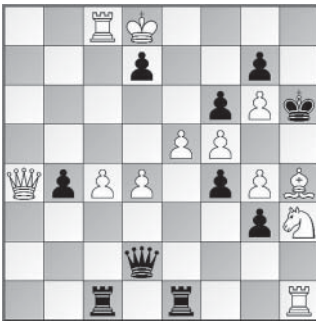
MARKO YLIJOKI

Tehtäväshakki

Suomen Shakin laadintakilpailun tuomio: 3 siirron mattitehtävät 2006–2007

1. palkinto

Leonid Makaronez & Leonid Ljubaševski

#3

12+10

Kaksivuotiskaudella 2006–2007 julkaistiin *Suomen Shakissa* 41 kolmen siirron mattitehtävää. Yksi tehtävistä (nro 4128) ei ollut ensipainos. Lisäksi tehtävässä nro 4220 oli väärä kuvio, ja se osallistuu korjatussa muodossa (julkaisu SSh 3/2008) seuraavaan vuosikilpailuun.

Näin ollen mukana on 39 tehtävää 13 laatijalta 9 maasta.

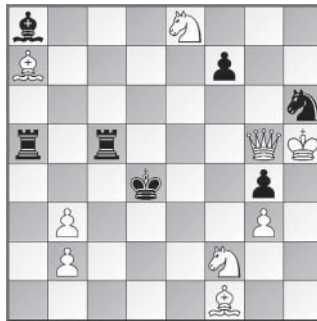
Useat tehtävät eivät olleet kovin vakuuttavia sisältönsä ja/tai dualiensä vuoksi (kuten esimerkiksi tehtävät 4095v ja 4104). Valitettavasti myös todellinen suosikkini oli dualististen muunnelmien leimaama. Loppujen loppuksi järjestykseni on seuraava:

Palkinto, 4084 Leonid Makaronez & Leonid Ljubaševski (ISR)

Ratkaisijaystäväallinen alkusiirto syrjässä olevalla daamalla johtaa kaksisuuntaiseen peliin: riippuen siitä mistä linjasta musta kulloinkin luo-puu joko $\text{v}\text{E}c8$ tulee kuninkaan siir-ryttyä peliin tai h-linjan puolipatteri aktivoituu.

1. kunniamaininta

Leonid Makaronez

#3

9+7

Runsas sotilasjoukko verottaa valkean ja mustan vahvojen materiaalien voimia.

1. $\text{c}7?/\text{c}xd7?/\text{c}e7?$ $\text{E}xc4+!/ \text{W}xd4+!/ \text{E}xe5+!$; **1. $\text{W}d1!$** (2.g5+ fxg5 3. $\text{E}xg5\#$), 1... $\text{E}cxd1/\text{E}exd1/\text{W}e2$ 2. $\text{c}7/\text{c}e7/\text{c}xd7$ ~ 3. $\text{E}h8\#$, 1... $\text{E}e2/\text{W}xd1$ 2. $\text{E}g5+ \text{fxg}5$ 3. $\text{d}f2\#/\text{d}g1\#$, 1...f3 2. $\text{W}xd2+ \text{E}e3$ 3. $\text{W}xc3\#$.

1. kunniamaininta, 4057 Leonid Makaronez (ISR)

Valkea daami on valloillaan kolmessa muunnelmassa. Se shakkaa toisessa siirrosta ja tekee kolmannella matin. Taloudellinen alkuasema viehättää välittömästi. Lyövä uhka on kuitenkin vähemmän vakuuttava.

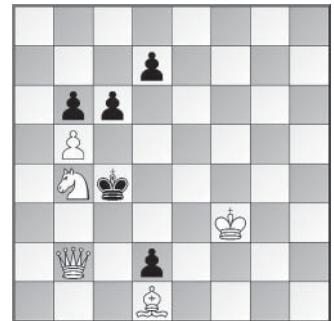
1. $\text{b}4!$ (2. $\text{E}xc5+ \text{E}xc5$ 3. $\text{W}xc5\#$), 1...f5 2. $\text{W}d2+ \text{c}e5$ 3. $\text{W}d6\#$, 1... $\text{d}f5$ 2. $\text{W}f4+ \text{c}d5/\text{E}e4$ 3. $\text{W}e4\#/\text{W}xe4\#$, 1... $\text{E}d5$ 2. $\text{W}f6+ \text{c}e3$ 3. $\text{W}f4\#$.

2. kunniamaininta, 4094 Jevgeni Bogdanov (RUS)

Tämä siirtopakkotehtävä elää matinmuutoksilla, osa muunnelmista tosin loppuu lyhyeen 2. $\text{E}e2\#$:lla.

2. kunniamaininta

Jevgeni Bogdanov

#3

5+5

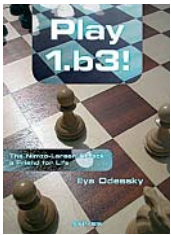
Miellyttävää on, että niin houkuttuksessa kuin ratkaisussakin ratsulla annetaan kaksi pakoruutua, toisaalta myös pakoruutu b5 otetaan.

1...cxb5 2. $\text{c}e3$ (A) 3. $\text{W}d4\#$, 1...d6 2. $\text{E}e2+$ (B) $\text{c}c5$ 3. $\text{W}c3\#$, 1...d5 2. $\text{d}a6$ (C) (3. $\text{E}e2\#$) 2...d4 3. $\text{W}b3\#$, 1...c5 2. $\text{E}e2\#$ (B); 1. $\text{d}d3?$ sp. 1...d6 2. $\text{c}e3$ (A) 3. $\text{W}b3\#$, 1...d5 2. $\text{c}e2$ (3. $\text{W}b4\#$) 2...d4/c5 3. $\text{W}b3\#/\text{d}e5\#$, 1...c5 2. $\text{d}f4$ 3. $\text{E}e2\#$, 1... $\text{c}d5$ 2. $\text{E}b3+ \text{c}d6$ 3. $\text{W}e5\#$, 1... $\text{c}xd3$ 2. $\text{E}e2\#$ (B), 1...cxb5!; **1. $\text{d}a6!$** sp. 1...d6 2. $\text{c}e3$ (A) (3. $\text{W}b3\#$) 2... $\text{c}d5$ 3. $\text{E}b3\#$, 1...d5 2. $\text{E}e2\#$ (B), 1...c5 2. $\text{d}c7$ 3. $\text{E}e2\#$, 1...cxb5 2. $\text{E}b3+ \text{c}d3$ 3. $\text{d}b4\#$, 1... $\text{c}d5$ 2. $\text{E}b3+ \text{c}d6$ 3. $\text{W}f6\#$, 1... $\text{c}d3$ 2. $\text{E}e2\#$ (B).

3. kunniamaininta, 4165 Leonid Makaronez & Viktor Voltšek (ISR)

Ensiksi on löydettävä oikea kuningaan siirto. Sitten on mustan tornin ja valkean kuningattaren kaksintaistelu hiljaisiin toisiin siirtoihin päämuunnelmassa. Mustan tornin pa-

Ilja Odesski:
Play 1.b3!
 New in Chess 2008, 230 s.
www.newinchess.com

Ihmismieli kaipaa aika ajoin jotain uutta. Samojen vanhojen avauskaavojen tahkoaminen kyllästyttää, ja se voi johtaa siihen, että lakkaa kokonaan ajattelemasta ja käsittelee avausvaiheet aina rutiininomaisesti.

Ilja Odesskin kirjoittama kirja *Play 1.b3!* on todella erilainen teoriakirja. Jos olisin nuori eteenpäin pyrkivä pelaaja, heittäisin kirjan varmaankin pienen selailun jälkeen takkaan. Kirja antaa hyvin vähän varmoja vastauksia. Parhaimmillaan kirja onkin esittäessään kysymyksiä vailla vastausta pakottaen lukijan omalle tutkimusmatkalleen. Kirjan esipuheessa Odesski kertoo ensimmäisestä kirjastaan, jonka hän uskoo olleen melko hyvän. Tosin editointityö jäi hieman vajaaksi, koska nyt hänen mielestään 75 prosenttia materiaalista olisi voitu jättää pois. Rohkeaa mutta rehellistä tekstiä uuden kirjan esipuheessa.

Uudessa kirjassa on 24 kappaletta, joissa käsitellään avusteoriaa kirjoittajan omien etsintöjen kautta. Ensimmäinen luku antaa hyvän kuvan tulevasta. Luku loppuu hämmäntäviin lauseisiin: ”Miten pelata tätä muunnelmää. Kuka sen voi tietää? Kuten Tolodon luostarin seinällä lukee: ’Kulkija! Ei ole mitään polkua perille. Mutta sinun on pakko jatkaa matkaasi.’”

Kirjan luvut eivät muodosta loogista kokonaisuutta, eivätkä kata kaikkia avauksen päämuunnelmia. Kirjoittajan omien sanojen mukaan luvut hypivät kuten varpunen oksalta oksalle. Kokeeksi poimin artikkelit jotka käsitelivät 1.b3 d5 -muunnelmää, ja niitä löytyi seuraavat 7 kappaletta: 6, 10, 16, 17, 18, 21 ja 22. Varmaan useimpien mielestä tämä on tosi sekavaa, minusta se oli aika inspiroivaa ja mukavaa bussilukemista. Kirjan takaa

löytyvä hyvä hakemisto auttaa tietyn muunnelman löytymisessä.

Luku 4 on vain kolmen sivun mittainen. Aihe on harvemmin shakkikirjoissa käsitelty. Artikkelissa pyydetään anteeksi monipolvisesti sitä, että lähes kaikki kirjan peliesimerkit ovat kirjoittajan omista nopeista peleistä internetissä. Hän on jättänyt taakseen jo lähishakkuuran. Aktiivialjalta on peräisin elo 2429 ja KvM-titteli. Jossain hänen oli kokeiltava kirjansa materiaalia ja hän päätyi hyödyntämään internetin nopeita pelejä. Luvun puoliväliin on ututettu ihan kuin vahingossa muutama vankka mielipide: ”1.b3 ei ole suurelta osaltaan kovin hyvä avaus klassiseen pitkään peliin. Useimmissa varianteissahan valkea taistelee tasa-asemasta. Nopeaan shakkiin ja etenkin pikapeliin avaus on kuitenkin erittäin sopiva.” Melkoista kuraa tulee siis lukijan silmille, ja osalle se voi olla liikaa. Minusta tämänlainen inhorealismi vain lisää kirjoittajan uskottavuutta.

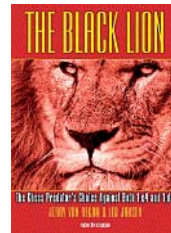
Artikkelit ovat hyvin erityyppisiä (teoriaa, loppupeliä, avausvariantin synnyn kuvausta jne.). Toisissa käsitellään avauksia hyvinkin analyttisesti, esitellään laajasti eri vaihtoehtoja ja toisinaan rajataan vaihtoehtoja jo hyvin aikaisessa vaiheessa. Esimerkiksi muunnelmassa 1.b3 e5 2.♗b2 ♖c6 3.e3 ♗f6 4.♗b5 ♗d6?! annetaan valkean ainoaksi vaihtoehdoksi 5.♗a3!?. Tätä siirtoa käsitellään massiiviset 19 sivua. Rohkenisin toivoa, että muitakin vaihtoehtoja on.

Minua viehätti suuresti kirjan omaleimaisuus ja yllätyksellisyys. Uusien näkökulmien etsiminen ja varmojen päätelmien vältteleminen on tämän kirjan parasta antia. Kirjan avulla pääsee hyvin 1.b3-avauksen pelaamisen alkuun ja välttää pahimmat karikat. Kirja, joka saa ihmisen edes hieman ajattelemaan ja kyseenalaistamaan ei voi olla huono.

Loppuun pieni katkelma kirjan opetuksista. Odesski kuvaa keskusteluaan suurmestari Z:n kanssa: ”Saatuaan tietää, että kirjoitan kirjaa 1.b3:sta tekee SM Z testikysymyksen: ’Kerrohan ystäväni miten vastaat 1.b3 e5 2.♗b2 d6:een?’ Mietittyäni

tovin vastaan valkealla olevan kolme vaihtoehtoa. Tämän kuultuaan SM Z tokaisee, ettei ole olemassa kuin yksi järjestyksessä. Samalla SM Z menettää mielenkiintonsa keskustella kanssani aiheesta, koska en siitä näköjään mitään ymmärrä. Suurmestari Z kävelee pois paljastamatta oikeaa vastausta.”

Petteri Paronen

Jerry van Rekom
 ja Leo Jansen:
The Black Lion
 New in Chess, 2008, 280 s.
www.newinchess.com

Joitakin vuosia sitten Philidorin puolustuksen ikivanha Hanhamin muunnelma (1.e4 e5 2.♗f3 d6 3.d4 ♗f6 4.♗c3 ♗bd7 5.♗c4 ♗e7 6.0–0–0) sai jonkinlaista suosiota suurmestarisalla.

Jerry van Rekom ja Leo Jansenin *The Black Lion* on – ainakin osittain – paneutunut muunnelman aggressiiviseen puoleen: musta ei pyrikään pelaamaan lyhyttä linnoitusta vaan mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi h6 ja g5 sekä hyökkäämään kuningassivustalla. Itse asiassa jo James Hanham (1840–1923) teki kokeiluja tähän suuntaan, mutta huipputasolla pelitapaa ei ole juuri kokeiltu. Toki kirjassa esitetään muitakin pelitapoja sekä mustalle että valkealle, jolle varteenotettavimmaksi ”leijonan kumoukseksi” ehdotetaan aikaista f4:ää, mutta pyrkimys mustan voimakkaaseen pelivientiin jää minusta kirjan päätarkoituksiksi.

The Black Lion on siitä poikkeuksellinen avauskirja, että sen kirjoittajat ovat normaaleja kerhotason pelureita. Ja se näkyy kirjassa. Kirjoittajat ovat tutkineet vuosikautia lempimuunnelmaansa ja esittelevät työnsä tuloksia intohimoisesti, rakkaudella, mutta parhaimmillaan myös hyvin objektiivisesti. Toisaalta tietty amatööriöimäisyys myös näkyy: analyysissa esitettävät pelit ovat paikoin melko vanhoja tai harrastelijatasolla pelattuja ja esitetyissä muunnelmis-

SKSL tiedottaa

Shakinpelaaajalle syksyn varmoja merkkejä ovat JSM-kilpailun alkaminen ja kerhojen syyskokous. Edellinen on jo tapahtunut, jälkimmäinen on tulossa. Molempiin kannattaa osallistua, jos vain kiinnostusta ja mahdollisuuksia riittää.

Kerhojen kokous pidetään sunnuntaina 22. marraskuuta Helsingin Shakkikodissa. Jos asialistalta pitää poimia kaksi tärkeää asiaa, niin ne voisivat olla toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2010. Muutakin päätettävää ja keskusteltavaa riittää. Kaikille kerhoille lähetetään kokoukseen kirjallinen kutsu liitteineen, kannattaa tulla vaikuttamaan!

Liiton toiminnassa on tapahtunut eräs tavoiteltu käänne tänä vuonna. Lisenssipelaajia oli jo elokuussa enemmän kuin viime vuoden lopussa ja määrä tuntuu yhä kasvavan. Asiaa kiitos heille, joille kiitos kuuluu, eli jokaiselle lisenssin hankkineelle. Jatkokassakin kannattaa huolehtia siitä, että oma lisenssi on kunnonssa.

Pelaajalisenssejä on erilaisia eri tarpeisiin. Kertalisenssi henkilökohtaiseen kilpailuun maksaa 20 euroa (alle 20-vuotiaat 10 euroa) ja se maksetaan kilpailun järjestäjälle. Joukkuelisenssillä, joka sekin maksaa 20 euroa, voi pelata loppuun yhden joukkuekilpailun, esimerkiksi juuri käynnistyneen JSM-kilpailun. Kerta- ja joukkue-

senssit eivät sisällä *Suomen Shakkia*, eivätkä ne anna oikeutta pelata muissa kilpailuissa. Jos pelaa parikin kilpailua vuodessa, niin kannattaa vakaasti harkita muita lisenssejä.

Yksi harkinnan arvoinen vaihtoehto on 1.7.–31.12. ostettava ns. loppuvuoden lisenssi, joka on voimassa seuraavan kalenterivuoden loppuun. Tämä lisenssi maksaa vuosilisenssin hinnan + 50 % eli aikuisten loppuvuoden lisenssi maksaa 90, nuorten 60 ja varhaisuorten 30 euroa. Loppuvuoden lisenssi on voimassa osto-ohjelmasta seuraavan kalenterivuoden loppuun ja sisältää *Suomen Shakin*.

Yleisin lisenssityyppi on kalenterivuoden kerrallaan voimassa oleva A-lisenssi. Se varmistaa pelioikeuden ja *Suomen Shakin* koko vuodelle.

Minkä tahansa lisenssin valitsee, niin lisenssiasiat kannattaa hoitaa ajoissa. Näin välttyy tarpeettomilta epäselvyyksiltä ja voi keskittyä tärkeimpään, eli shakin harrastamiseen. Siihen on runsaasti mahdollisuuksia vielä tämänkin vuoden lopussa, kuten kilpailukalenteri kertoo.

Lopuksi pari muistutusta: Kilpailujen tulokset ja kilpailukutsut tulee lähettää *Suomen Shakin* päätoimittaja Marko Tauriaiselle, selolaskija Mikko Markkula ja liiton toimistoon. Nopein tapa on sähköposti: (marko.tauriainen@suomenshakk.fi, mikko.markkula@

pp.inet.fi ja sksl@kolumbus.fi) mutta perinteiset kirjeet käyvät toki myös.

Osoitteenmuutokset ja tiedustelut lisensseistä, jäsenyysasioista ja muusta mieltä askarruttavista asioista liiton toimistoon, osoite yllä.

Hyvää shakkisyksyä!

| KILPAILUKALENTERI |

- 40 3.10. Ruotsi–Suomi-maaottelu
- 4.10. HSL:n nopean shakin ketju (Helsinki)
- 4.10. Kaakonketju (PoKS, Kouvola)
- 41 10.–11.10. Lahden viikonlopputurnaus (Lahs)
- 10.–11.10. Koululaisten Helsingin mestaruus
- 42 12.10. Joukkuepikashakin HM, M-ryhmä (HSL)
- 13.10. Joukkuepikashakin HM, A-ryhmä (HSL)
- 14.10. Joukkuepikashakin HM, B-ryhmä (HSL)
- 17.–18.10. JSM
- 43 24.10. Remin syysturnaus (Vantaa)
- 25.10. Turun avoin pikashakkimestaruus (TuTS)
- 44 31.10.–1.11. SaSK:n viikonlopputurnaus (Salo)
- 31.10.–1.11. Raahen Linnoituksen turnaus (Raahe)
- 45 2.–30.11. Shakkikotiturnaus (maanantaisin, HSL)
- 7.–8.11. Tammer-Shakin XII turnaus (Tampere)
- 46 14.–15.11. JSM
- 47 22.11. Kerhojen kokous (Helsinki)
- 48 27.–29.11. TuTS:n turnaus (Turku)
- 28.–29.11. OSS:n turnaus (Oulu)
- 28.–29.11. Koululaisten SM (Lavia, VammSK)
- 28.11. Reilu-turnaus (Tampere, TamPY)
- 28.11. Viking-turnaus (Tampere, TamPY)
- 29.11. TamPY 110 vuotta & Timo Silvasti 50 vuotta -juhlaturnaus (Tampere)
- 49 4.–6.12. ESK-turnaus (Espoo)
- 5.12. Kaakonketju (ImSh-48, Imatra)
- 50 11.–13.12. Shakkikerho X:n turnaus (Helsinki)
- 51 20.12. Tammer-Shakin kinkkuturnaus (Tampere)
- 20.12. HSL:n nopean shakin ketju (Helsinki)
- 52 27.12.–6.1. Helsingin mestaruus 2010 (HSL)

SHAKKIJÄRJESTÖJÄ • Suomen Keskushakkiliitto ry – www.shakkiliitto.fi – pj. Tuomo Halmeenmäki, 045 1295683, tuomo.halmeenmaki@gmail.com – toiminnanjohtaja Jorma Paavilainen, Henry Fordinkatu 5 C, 00150 Helsinki, 044 3264130, sksl@kolumbus.fi – pankkiyhteys Nordea 205918–14718 • Suomen Kirjeshakkiliitto ry – www.shakki.net/liitot/skl – pj. Heikki Brusila, 044 2908400, heikki.brusila@elisanet.fi • Suomen Tehtäväniekat ry – www.sci.fi/~stniekat – pj. Jorma Paavilainen, 044 3264130 email: jomapa@kolumbus.fi
PELAAJALISENSSI A-lisenssi 60€ perhelisenssi 40€; nuorten (1989–92) A-lisenssi 40€ ja perhelisenssi 30€; varhaisuorten (1993–) A-lisenssi 20€ ja perhelisenssi 10€. A-lisenssiin kuuluu Suomen Shakki lisenssin voimassaolon ajan. Lisenssi on voimassa kalenterivuoden loppuun. A-lisenssiin kuuluva Suomen Shakki lähetetään maksukuukaudesta alkaen. Joukkuelisenssi maksaa 20€ ja sillä saa pelata yhden joukkuekilpailun loppuun saakka. Joukkuelisenssi on pelaajakohtainen. Lisenssinhaltijan on kuuluttava johonkin SKSL:n jäsenseuraan. Lisenssiä ei vaadita henkilökohtaisessa kilpailussa pelaajalta, jolla ei ole virallista seloa, ts. luku perustuu enintään 10 peliin. Kertalisenssi henkilökohtaiseen kilpailuun on 20€ (nuorilla 10€). Seuranvaihtomaksu on 10€.

SELOLASKENTA Selolaskentamaksu on 5€/pelaaja (nuorilla 2,50€). Nopea shakki ja pikashakki 1,50€. Maksua ei peritä SM-kilpailuista. Selolastapyyntö osoitetaan selolaskijalle.

JÄSENMAKSUT Kerhojen jäsenmaksu liitolle on 6€ aikuisilta ja 4€ nuorilta (1989–). Minimijäsenmaksu 60€.

KILPAILUJEN JÄRJESTÄJÄT Tulokset tulee lähettää välittömästi Suomen Shakkii: Marko Tauriainen, Väinämöisenkatu 36 B 31, 33540 Tampere, marko.tauriainen@suomenshakk.fi; Suomen Keskushakkiliitolle: Jorma Paavilainen, Henry Fordin katu 5 C, 00150 Helsinki, sksl@kolumbus.fi; selolaskentaan: Mikko Markkula, Satukuja I H 48, 02230 Espoo, mikko.markkula@pp.inet.fi. Tuloksista on käytävä ilmi kaikkien pelien tulokset ja pelaamatta jääneet pelit. Kaikkien toimihenkilöiden nimet ja tehtävät on mainittava.